

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3418/19.03.2013

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

RELIGIE

CULTUL REFORMAT

Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a

Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 3418/19.03.2013

București, 2013

Notă de prezentare

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit unui nou **model de proiectare curriculară, centrat pe competențe**. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea *profilului de formare* al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Religie* jalonează achizițiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Sunt copilul Lui Dumnezeu
- Mereu cu Dumnezeu
- În grija Lui Dumnezeu
- Să sărbătorim împreună!

Sugestiile metodologice includ strategii didactice precum și elemente de evaluare continuă.

Prezenta programă școlară propune o *ofertă flexibilă*, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui *demers didactic personalizat*, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Includerea clasei pregătitoare în învățământul general și obligatoriu implică o perspectivă nuanțată a curriculumului la acest nivel de vârstă. Este necesară o abordare specifică educației timpurii bazată, în esență, pe *stimularea învățării prin joc*, care să ofere în același timp o plajă largă de diferențiere a demersului didactic, în funcție de nivelul de achiziții variate ale elevilor.

Programa școlară pentru disciplina *Religie* reprezintă o ofertă curriculară care are alocată o oră pe săptămână în trunchiul comun al planului-cadru de învățământ, în cadrul ariei curriculare *Om și societate*.

Studiul disciplinei *Religie* urmărește o dezvoltare progresivă a competențelor prin experiența specifică vârstei elevilor, prin accentuarea dimensiunilor afectiv-attitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

Pentru a asigura un cadru coerent al predării *Religiei* în școală, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România, ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale și specifice, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Lista de conținuturi este elaborată de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în contexte de viață uzuale**
- 2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase**
- 3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în contexte de viață uzuale

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
1.1. Recunoașterea unor elemente de bază ale credinței religioase - discuții despre importanța lui Dumnezeu în viața omului - jocuri didactice ilustrative, care să valorifice experiențe ale copiilor relevante din punct de vedere religios (ajutarea semenilor, participarea la slujbele Bisericii, rugăciunea etc.) - realizarea unor desene/ lucrări practice în care se reflectă informațiile primite prin intermediul cântecelor, rugăciunilor, textelor biblice prezentate	1.1. Descrierea unor aspecte de bază ale credinței religioase, prin apelul la experiența proprie - dialoguri pe tema rolului credinței în Dumnezeu și a rugăciunii, valorificând diferite povestiri, jocuri, exemple - prezentarea asemănărilor și a deosebirilor dintre rugăciune și rugăminte (dialoguri, jocuri de rol, povestiri) - identificarea, în imagini și texte, a unor persoane biblice, modele de credință și rugăciune - descrierea unei biserici cunoscute - identificarea unei biserici dintr-o serie de imagini date - observarea naturii sub aspectul măreției acesteia	1.1. Explicarea unor aspecte specifice propriei credințe religioase - exerciții de definire a unor termeni abordați în cadrul diferitelor teme, din perspectivă generală și din perspectivă religioasă: iubire, binecuvântare, ascultare etc. - dialoguri pe tema importanței iubirii: iubirea omului față de ceilalți, iubirea lui Dumnezeu față de om, iubirea omului față de Dumnezeu, valorificând diferite povestiri, jocuri, exemple - relatarea unor povestiri cu conținut religios despre iubirea lui Dumnezeu față de lume - jocuri didactice, pe teme relevante - exerciții de redare, într-o succesiune logică, a unor evenimente din viața Mântuitorului
1.2. Observarea caracteristicilor comportamentale ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața de zi cu zi - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora - reprezentarea calităților celorlalți (membri ai familiei, colegi, prieteni etc.), prin desene, dialoguri etc. - jocuri de rol „Așa da/ Așa nu”	1.2. Identificarea caracteristicilor comportamentale ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața de zi cu zi și a exemplurilor unor persoane din Biblie - dialog pe tema comportamentului diferitelor persoane (din viața de zi cu zi, din Biblie, din povești cu conținut moralizator etc.) - audiții de povestiri care evidențiază rolul credinței în Dumnezeu - discuții pe tema rolurilor rugăciunii, participării la slujbele bisericii, protejării naturii, pornind de la exemple date (personaje din povestiri, persoane biblice etc.) - analizarea unor imagini pe diferite teme relevante	1.2. Evidențierea caracteristicilor comportamentale ale unor modele de credință - prezentarea unor modele biblice de comportament, la alegere, în funcție de tema abordată: răsplătirea binelui făcut (exemple: Avram, Zaheu etc.), iertarea (exemple: Iosif și frații săi, pilda fiului risipitor, Domnul Iisus Hristos etc.), ajutorarea celor singuri și bolnavi (exemple: vindecarea slăbănogului de la Vitezda etc.) - jocuri de rol în care este valorizată respectarea, în contexte variate, a normelor de comportament exemplificate prin exemple biblice (Iosif, Iacov, Petru, Levi, slăbănogul din Vitezda, răufăcătorul de pe cruce etc.)

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
	- jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu”, cu aplicații la diferite contexte relevante (comportamentul în biserică, grija față de natură etc.)	- povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora, motivate/ determinate de iubirea semenilor - exerciții/ jocuri de valorizare a celorlalți (membri ai familiei, colegi, prieteni etc.): „Spune trei lucruri bune despre...” - jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu”
1.3. Aplicarea unor reguli de comportament moral-creștin în contexte de viață familiare - conversații de grup privind regulile de comportament în diferite situații (în familie, școală, biserică, comunitate etc.) - studii de caz, pornind de la situații reale sau imaginare din viața copiilor (persoane din viața cotidiană, persoane din povestiri biblice, personaje din desene animate sau din povești etc.) - jocuri de rol: „Cum mă comport când...?”; „Cum procedez dacă sunt în situația...?” - exerciții de manifestare a dezacordului față de comportamente care încalcă valorile morale - vizite la biserică	1.3. Aplicarea unor reguli de comportament moral-creștin într-o serie de contexte de viață reale sau imaginare - conversații de grup privind regulile de comportament în diferite situații (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.) - recunoașterea, în diferite contexte date, a respectării/ încălcării anumitor reguli de comportament moral-creștin (jocuri de rol, povestiri, analiza unor imagini) etc. - stabilirea, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament în diferite contexte (școală, familie etc.), relevante din perspectivă moral-religioasă	1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creștin în diferite contexte de viață reale sau imaginare - studii de caz pe tema respectării regulilor de comportament moral-creștin, pornind de la situații reale sau imaginare - jocuri de rol pe diferite teme: „Ce am făcut bine în situația...?”; „Care sunt efectele faptelor bune/rele...?” - exerciții de autoevaluare a comportamentului, prin raportare la exemple învățate - exerciții de manifestare a acordului/ dezacordului față de comportamente care respectă, respectiv încalcă valorile morale creștine - conversații de grup privind comportamentul față de semenii cu anumite probleme (sociale, de sănătate etc.), pe baza unor povestiri, exemple concrete din viața de zi cu zi - construirea unor povești cu început/ sfârșit dat, care pun în evidență comportamente moral-religioase

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.1. Asumarea unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte, la propunerea adultului - exerciții de identificare a rolurilor sociale ale diferitelor persoane (copii, părinți, profesori etc.) și a responsabilităților corespunzătoare fiecăreia dintre acestea - dialoguri pe teme privind colaborarea în diferite grupuri de apartenență - participarea la activități caritabile, împreună cu alți membri ai școlii, parohiei etc. - jocuri de rol pe tema asumării diferitelor responsabilități (în familie, în școală etc.) - studii de caz pe tema ajutorului oferit celorlalți	2.1. Manifestarea interesului pentru asumarea unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte - identificarea responsabilităților personale în diferite grupuri de apartenență (familie, școală, grup de prieteni etc.) - audierea unor povestiri care evidențiază exemple de asumare a unor roluri și responsabilități în anumite grupuri - jocuri de rol pe tema asumării diferitelor responsabilități (în familie, în școală etc.) - distribuirea unor roluri pentru fiecare participant în rezolvarea unor sarcini de lucru simple, în grupuri mici - exersarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate, în activități de grup, pentru fiecare elev - prezentarea unor cazuri relevante pentru teme: importanța ajutorului oferit celorlalți, rolul rugăciunii pentru membrii diferitelor grupuri de apartenență - dialog pe tema rolurilor și responsabilităților diferitelor persoane în biserică (pastor, credincioși etc.) - organizarea unor activități caritabile, împreună cu alți membri ai școlii, bisericii etc.	2.1. Asumarea în mod explicit a unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte - exerciții de negociere și stabilire în comun a responsabilităților în cadrul grupurilor din care face parte, pentru realizarea unor activități variate - dialoguri pe teme privind asumarea, ascultarea și negocierea responsabilităților în diferite grupuri de apartenență - jocuri de rol pe tema asumării unor responsabilități (în familie, în școală, în grupul de prieteni etc.) - studii de caz pe tema primirii și oferirii de sfaturi, de învățături, de daruri - organizarea unor activități caritabile, în sprijinul celor bolnavi și singuri, împreună cu alți membri ai școlii, comunității etc. - realizarea unui jurnal al clasei care specifică participarea la diferite acțiuni organizate de școală, apreciate de elevi
2.2. Identificarea unor elemente comune și de diferențiere între oameni - exerciții de identificare a unor elemente de diversitate (aspect fizic, limba vorbită, calități, comportamente, lucruri sau mâncăruri favorite etc.) - exerciții de exprimare a acordului/ dezacordului față de opiniile altora (argumentarea opiniei)	2.2. Observarea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri - dialog pe tema unor elemente de diversitate în grupurile de apartenență - jocuri de dezvoltare a imaginii de sine și a imaginii despre celălalt, în sens pozitiv (jocuri de descriere a calităților proprii/ ale colegilor, jocuri de rol „Întreabă-mă și eu îți spun despre mine” etc.)	2.2. Descrierea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri - conversație de grup pe tema unor elemente de diversitate în grupurile de apartenență sau în alte grupuri - prezentarea regulilor de comunicare pozitivă cu diferite categorii de persoane (persoanele cu probleme sociale, bolnave, singure etc.)

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
<i>proprii în spiritul toleranței pentru opinia altora)</i> - participarea la întâlniri cu persoane din comunitate, pe teme relevante din punct de vedere educațional - participarea la dialoguri având ca subiect „Persoanele cu nevoi speciale” - studii de caz: „Ce ai face dacă ai fi în situația ...?” - audierea unor texte religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de toleranță	- studii de caz: „Ce ai face dacă ai fi în situația ...?” - identificarea unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței, pornind de la realități din viața școlii și a comunității (existența elevilor de diferite confesiuni în clasa de elevi/ școală, existența unor biserici/ locașuri de cult aparținând altor culte/ religii în localitatea lor etc.) - dialog privind rolul rugăciunii pentru propria persoană și pentru alții - audierea unor texte simple, în proză sau în versuri, care evidențiază adoptarea de atitudini pozitive față de propria persoană și față de alții	- exerciții de evaluare a efectelor unor fapte/ comportamente/ atitudini care accentuează diferențele dintre oameni, pe bază de povestiri, jocuri de rol - simularea unor situații de relaționare pozitivă cu copiii provenind din grupuri diferite (etnice, religioase, culturale, sociale) - audierea/ citirea unor texte literare sau religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de toleranță

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
3.1. Explicarea semnificației unor evenimente religioase cunoscute - formularea unor enunțuri simple, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral - povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) cu tematică adecvată - dialoguri pe baza audiției unor texte biblice - descrierea unor imagini care reprezintă evenimente din viața lui Isus - audierea și/ sau învățarea de scurte rugăciuni, cântări religioase etc., cu explicarea pe înțelesul copiilor a expresiilor și termenilor religioși întâlniți	3.1. Explicarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității - formularea unor enunțuri simple, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral - povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) pe tema unor evenimente religioase - dialog pe tema unor evenimente religioase semnificative din viața comunității, pornind de la experiențele elevilor - observarea unor imagini care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului și/ sau a unor personaje biblice - audierea și/ sau învățarea unor rugăciuni, texte biblice, cântări religioase etc. - organizarea unor serbări școlare, cu pregătirea de cântece, scenete tradiționale de Crăciun, poezii	3.1. Explicarea importanței unor evenimente religioase din viața comunității și a societății - elaborarea unor texte scurte, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral, pornind de la imagini sau audiția/ lectura unor texte biblice - dialog pe tema rolului unor evenimente religioase semnificative din viața comunității, pornind de la experiențele elevilor - prezentarea unor imagini care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului și a altor personaje biblice studiate - exerciții de recunoaștere a unor evenimente/ sărbători pe baza unor imagini, texte biblice și din literatura laică și religioasă - povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) cu tematică adecvată

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
3.2. Identificarea unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei - discuții privind evenimentele religioase din viața omului (botezul, nunta, ziua onomastică etc.), valorificând experiențele concrete ale copiilor - analiza unor imagini relevante din viața copiilor și a familiilor lor (fotografii și albume de familie, imagini din sfera publică etc.) - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor sărbători - audierea unor texte din literatură, referitoare la marile sărbători creștine - exerciții de învățare a unor cântări religioase - participarea la serbări școlare - realizarea unor proiecte pe diferite teme religioase („Cum am sărbătorit Crăciunul”, „Cum ne pregătim de Paști” etc.) - realizarea unor desene și confecționarea unor felicitări, ornamente, colaje etc. cu ocazia diferitelor sărbători religioase	3.2. Prezentarea unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei și a comunității - dialog pe tema diferitelor sărbători religioase și a unor aspecte specifice acestora în viața familiei sau a comunității (modalități de pregătire pentru celebrarea evenimentului, alte obiceiuri etc.) - participarea, pe grupe de lucru, la realizarea unor proiecte cu diferite teme - realizarea unor desene, felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase, utilizând materiale diverse - audierea unor texte din literatură, referitoare la marile sărbători religioase - audierea/ asimilarea unor cântări religioase și a unor cântece tradiționale, populare - participarea la sărbătorile comunității	3.2. Explicarea rolului diferitelor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei și comunității - dialog pe tema rolului marilor sărbători religioase și a unor tradiții specifice din viața familiei sau a comunității - participarea, pe grupe de lucru, la realizarea unor proiecte pe diferite teme („Cum păstrăm tradițiile populare legate de sărbătorile religioase” etc.) - explicarea relației dintre diferite sărbători religioase și perioadele de vacanță sau zilele declarate nelucrătoare - analiza unor imagini relevante din viața copiilor, a familiilor lor, a comunității privind diferite evenimente religioase - implicarea în evenimente/ ceremonii/ activități legate de tradiții religioase și populare specifice comunității - audierea/ învățarea unor cântece tradiționale, populare, cu conținut religios - organizarea unor serbări școlare - realizarea unor desene, felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase, utilizând materiale diverse

CONȚINUTURI

Domenii	CP	CLASA I	CLASA a II-a
Sunt copilul Lui Dumnezeu	Dumnezeu ne-a creat din iubire - Omul este cea mai importantă ființă de pe pământ - Sunt copilul lui Dumnezeu și al părinților mei - Ce înseamnă să fiu creștin - Cum vorbesc cu cei din jur - Ce simt față de ceilalți - Cum mă comport ca un creștin - O zi din viața mea de creștin.	Dumnezeu îmi poartă de grijă/ Dumnezeu are grijă de mine - Trăiesc într-o familie: am părinți, frați/ surori, bunici, rude - Am prieteni, tovarăși de joacă, colegi de clasă - Aparțin unei congregații/ biserici, unui grup de copii de la biserică - Aparțin unui popor: avem limba maternă, tradiții și obiceiuri, strămoși cu care ne mândrim	Tatălui nostru Ceresc ni se adresează și ne cheamă la El din iubire: - Dumnezeu se adresează tuturor: unui copil, unor simpli pescari, unui vameș păcătos - Dumnezeu vorbește și astăzi cu noi: El ni se adresează în Sfânta Scriptură; ne vorbește prin alți oameni (prin cuvintele preotului, prin profesorul de religie, prin oamenii credincioși)
Mereu cu Dumnezeu	Dumnezeu este întotdeauna cu noi - Dumnezeu ne-a dăruit o lume frumoasă - Isus iubește copiii	Dumnezeu este cu mine - Când lucrez: bucuria/ roadele muncii, ajut acasă și la școală, învăț - Cu ocazia sărbătorilor (atunci când sunt fericit): botezul, cununia, ziua de naștere, consacrarea, sfințirea duminicii, mersul la biserică - În situații de dificultate: atunci când mă tem, atunci când sunt nefericit fiindcă am fost rănit, am rămas singur, sunt bolnav, am pierdut pe cineva sau ceva	Iubirea Tatălui Ceresc cu care ni se adresează ne schimbă: - Schimbă trupul și sufletul: vindecarea din Vitezda - Schimbă caracterul: Iacov (favoritul devine înșelător; înșelătorul devine înșelat; înșelatul devine binecuvântat); Iosif (răsfățatul devine disprețuit; umilitul devine binecuvântat; binecuvântatul devine binecuvântarea altora)
În grija Lui Dumnezeu	Dumnezeu ne învață să ne ajutăm unii pe alții - Familia mea - Sunt creștin și la școală - Primii mei prieteni - Biserica în viața mea - Creștinii din biserică mea - Oamenii din lumea întreagă	Providența Lui Dumnezeu mă învață să am grijă de alții și să devin recunoscător - Am grijă: de lumea creată (plante, animale, ocrotirea mediului înconjurător); de semenii mei (am grijă de cei mai mici, îi ajut și îi respect pe cei bătrâni, pe cei nevoiași și pe cei care sunt în necaz) - Sunt recunoscător, de aceea: merg	Iubirea Tatălui Ceresc ne determină: - să devenim ascultători - să ne pocăim - să ne corectăm greșelile noastre - să facem fapte bune

		<i>la slujbă/ biserică/ mă închin; mă rog; Îl slăvesc cu cântec pe Dumnezeu și slăvesc faptele Lui</i>	
Să sărbătorim împreună!	Crăciunul, darul lui Dumnezeu pentru oameni - Nașterea Pruncului Isus, bucuria copiilor - Cum sărbătoresc Crăciunul Paștele, împlinirea darului lui Dumnezeu - Bucuria copiilor la Florii și la Paști - Cum sărbătoresc Paștile	Crăciunul - Advent: Dumnezeu asigură ca drumul/ calea lui Iisus să fie pregătită (vestirea nașterii lui Ioan Botezătorul) - Nașterea lui Iisus: Dumnezeu a asigurat un loc unde să se nască Iisus; Dumnezeu i-a pus în grija lui Iosif pe pruncul Iisus și pe Maria Paștele - Floriile: Dumnezeu a asigurat ca cele vestite și promise să se îplinească - Vinerea Mare: Dumnezeu a asigurat ajutor în timpul suferinței; femeile și Simon Cirineul - Paștele: Dumnezeu a avut grijă să trimită crainic/ vestitor, care să le consoleze pe femeile îndoliate	Crăciunul – Cuvântul Tatălui Ceresc în evenimentele legate de nașterea lui Iisus: - vorbește cu cea umilă prin îngerul Său (Maria) - vorbește și călăuzește cu semn oameni simpli (păstori) - vorbește prin Duhul Sfânt cu cei care așteaptă apariția Lui (Simeon și Ana) Paștele: - Iisus în patimi se adresează: celor care nu se comportă corect în templu, casa lui Dumnezeu (Floriile: alungarea negustorilor); celor derutați și disperați (Joia Mare: cina cea de taină); omului pocăit (Vinerea Mare: răufăcătorul de pe cruce) - Iisus Hristos/ Iisus cel înviat vorbește: cu cei care îl caută pe El (Paște: Maria Magdalena); cu cei fără speranță (Paște: discipolii din Emau)

Lista elementelor de conținut este completată cu un ansamblu de elemente de tip predominant confesional (rugăciuni, texte biblice, cântări religioase și colinde), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui mijloace de realizare și de explicare a temelor anterior menționate.

Elemente de tip predominant confesional	CP	CLASA I	CLASA a II-a
Rugăciuni	„Tatăl nostru”; rugăciuni de la începutul și la sfârșitul orei; rugăciuni rostite înainte și după servirea mesei; rugăciune la culcare etc.	Rugăciuni de dimineață și de seară; exersarea formulării unor scurte rugăciuni de recunoștință, exprimate printr-o singură propoziție	Rugăciuni rostite după intrarea în biserică și înainte de plecare de la biserică; exersarea formulării unor scurte rugăciuni

Texte biblice	„Copii, ascultați pe părinții voștri în Domnul că aceasta este cu dreptate” (Efeseni 6,1); „Bucurați-vă cu cei ce se bucură, plângeți cu cei ce plâng” (Romani 12,15); „Nu răsplătiți nimănui răul cu rău” (Romani 12, 17)	Audierea sau învățarea textelor biblice: Psalmii 23, 6; Psalmii 73, 23-24a; Psalmii 111, 1a; Luca 2, 14; Luca 19, 38. Texte biblice recomandate pentru exemplificarea conținuturilor: - Ieșirea 2, 1-10; Efeseni 6, 1-4; Luca 5, 17-20, 24-26; 1 Regi 18, 1-4; 1 Regi 20; 4 Regi 4, 1-7; Faptele Apostolilor 4, 32-37; Rut 1, 16. - Ioan, 21, 1-14; Ioan 2, 1-12; 3 Regi 17, 1-16; Luca 8, 40-12.49-56; Matei 8, 23-27 - Geneza 2, 15; Psalmi 23, 1-3.6 - Luca 1, 5-25.76; Luca 2, 1-7; Matei 1, 18-24; Luca 19, 29-38; Matei 27, 27-37.50; Luca 23, 47-49; Matei 28, 1-8.	Audierea sau învățarea textelor biblice: Matei 11, 28; Psalmii 31, 22a; Matei 7, 12; Luca 2, 11a; Isaia 43, 1b. Texte biblice recomandate pentru exemplificarea conținuturilor: - 1 Regi 3, 1-21; Luca 5, 1-11; Marcu 2, 13-17 - Ioan 5, 1-9.14-15; Geneza 27, 1-33; 29, 1-30; 32, 23-33; Geneza 37. 39.; 41.; 50, 19-21. - Geneza 11, 28-32. 12, 1-9; Luca 15, 11-24; Luca 19, 1-10. - Luca 1, 26-38.46-56; Luca 2, 1-20; Luca 2, 21-40; Matei 21, 12-17; Matei 26, 20-30; Luca 23, 33-49; Ioan 20, 1-2.11-18; Luca 24, 13-35
Cântări religioase	489, 497, 194 (din Cartea de Cântece a Bisericii Reformate)	190, 365, 450, 489 (din Cartea de Cântece a Bisericii Reformate)	194, 392, 414, 445, 497 (Cartea de Cântece a Bisericii Reformate)

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare–învățare–evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*.

Copilul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare.

La acest nivel de vârstă, cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele de studiu, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Strategii didactice

Valorificarea valențelor formative ale disciplinei *Religie* promovează utilizarea de strategii didactice care accentuează construcția progresivă a cunoștințelor specifice, prin abordări flexibile și diferențiate ale conținuturilor învățării, în paralel cu formarea progresivă la elevi a capacității de autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale, aplicabile în diferite contexte de viață din mediul apropiat al copilului.

Caracterul practic-aplicativ al disciplinei *Religie* solicită utilizarea, pentru segmentul de vârstă căruia ne adresăm, a unui cadru metodologic variat, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe moralitate și religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor și a normelor moral-religioase.

Metodele de predare–învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- observarea și învățarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (icoane, ilustrații cu conținut moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice etc.);
- studiul de caz, pentru analizarea unor situații reale sau imaginare, pornind de la experiențele de învățare și de viață ale elevilor;
- jocul de rol cu diferite teme și dramatizarea, pentru identificarea unor aspecte specifice domeniului religios, pentru analizarea și evaluarea critică a unor situații din diferite grupuri de apartenență sau pentru exersarea unor practici cu caracter moral-religios;
- conversația, pentru identificarea, împreună cu elevii, a modalităților de aplicare în viața reală a diferitelor valori religioase, pentru evidențierea trăsăturilor morale ale persoanelor biblice sau ale personajelor din diferite povestiri cu conținut moral etc.
- învățarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații–problemă simple, pornind de la prezentarea unor aspecte și evenimente cu valențe morale;
- portofoliul pe diferite teme, metodă ce permite exersarea lucrului pe grupe și dezvoltarea competențelor de colaborare, prin realizarea unor: desene, colaje, texte scurte, „cărți”, colecții de imagini sau fotografii etc.

Aplicarea metodelor anterior descrise presupune utilizarea unor mijloace de învățământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ și oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activități religioase specifice (audierea de povestiri, rugăciuni, texte și cântări religioase, colinde etc.), de implicare a elevilor în diferite activități extrașcolare, care completează și îmbogățesc demersurile didactice desfășurate prin ora de religie. Astfel, se recomandă ca profesorul de religie să utilizeze mijloace didactice adecvate: planșe ilustrative, jetoane adaptate temelor abordate, softuri educaționale, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, prezentări Power-point educative, jocuri (cuburi, puzzle etc.), adaptate conținuturilor propuse; culegeri de texte literare în versuri și proză, cântece necesare ca suport pentru serbări și lecții curente; fișe pentru desen; jucării necesare derulării jocurilor didactice.

Care sunt contextele și mediile de instruire recomandate pentru activitatea la *Religie*?

Ora de *Religie* nu înseamnă numai activitatea obișnuită a profesorului cu elevii în sala de clasă. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare, care să-i motiveze pe elevi pentru participarea activă și să le susțină interesul pentru domeniul *Religiei*.

Așadar, cum și unde anume se pot organiza activitățile de învățare la disciplina *Religie*?

- **Învățăm în sala de clasă!** În sălile de clasă, profesorul poate organiza diferite activități de predare–învățare cu elevii: lecții obișnuite de prezentare de noi teme, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității etc.

- **Mergem la bibliotecă!** Profesorul de religie, împreună cu elevii, poate organiza activitatea la biblioteca școlii sau la altă bibliotecă din comunitate. În aceste contexte de învățare, elevii pot fi

încurajați și susținuți să se familiarizeze cu spațiul bibliotecii, să observe cum se caută o carte, să participe la întâlniri cu diferite personalități.

- Vizităm biserica! Biserica este un spațiu cu înalte valențe educative pentru ora de religie. Profesorul poate organiza cu elevii vizite la biserică în diferite ocazii și scopuri: pentru participarea și observarea anumitor slujbe bisericești, pentru discuții cu preotul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente importante pentru comunitate ori activități de întraajutorare a membrilor acesteia.

- Leșim în alte spații din afara școlii! Profesorul de religie și elevii pot derula activități de învățare și în contexte extrașcolare precum: mersul la cinematograful pentru vizionarea unor filme pe teme religioase relevante din perspectiva acestei materii de studiu, vizitarea unor muzee, plimbarea pe stradă/ prin parc pentru observarea comportamentelor oamenilor și analiza acestora din perspectiva moralei religioase.

- Mergem în excursii tematice la mănăstiri sau alte lăcașuri de cult! Profesorul de religie poate organiza excursii cu elevii, pe un traseu care să cuprindă o serie de mănăstiri sau alte așezăminte religioase cu o anumită semnificație pentru comunitatea sau regiunea respectivă. În acest context, se pot organiza discuții cu specialiștii din muzeele mănăstirilor, se pot iniția dialoguri cu unii duhovnici, se observă sau se descriu spațiile sau obiectele cu caracter sacru.

- Căutăm pe Internet informații și imagini cu caracter religios! În afară de faptul că unele lecții sau teme pot utiliza platforme educaționale, profesorul poate să descopere pe Internet, împreună cu elevii, informații relevante despre specificul vieții religioase din spațiul proxim sau din alte arealuri geografice și culturale, poate urmări secvențe muzicale, filmice, liturgice ce sunt corelate cu temele planificate.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil în parte.